

חלק א':

הפילוסופיה
של הדין

מאמר ראשון
מתוך שניים

תכסים של אמת: הפילוסופיה הנסתרת של 'ונתנה תוקף'

התחקות אחר פשרו של יום הדין
מתוך פולמוס המלאכים.

וְיִכּוֹן בְּחֶסֶד כְּסֶאֱךָ
וְתֵשֶׁב עָלָיו בְּאַמֶּת.

אַמֶּת כִּי אֲתָה הוּא דִּין
וּמוֹכִיחַ וְיֹדֵעַ וְעַד...

הפרדוקס:

המילה **אמת** משמשת כנקודת
העיגון של הדין האלוהי.

אך אם האדם הוא יצור זמני,
סובייקטיבי ופגום ביסודו, כיצד
הוא יכול לשרוד משפט המנוהל
תחת אמת מידה של 'אמת'
מוחלטת?
בסטנדרט של אמת אובייקטיבית,
לאנושות אין זכות קיום.

הדין הקוסמי על הולדת האדם

"בשעה שבא הקב"ה לבראת את
אדם הראשון, נעשו מלאכי השרת
כיתים כיתים, וחבורות חבורות..."
(בראשית רבה, ח'ה')

המלאכים מייצגים כוחות מוחלטים ודטרמיניסטיים. האמת הצרופה אינה מכילה אמביוולנטיות.
לעומתם, בריאת האדם מציבה במרכז הבריאה את האמביוולנטיות המוחלטת – ישות עצמאית שמעצבת את הווייתה.

	שוללים בריאה	מחייבים בריאה
פעולה אקטיבית		"חסד - יברא שהוא גומל חסדים" "צדק - יברא שהוא עושה צדקות"
מהות פנימית	"אמת - אל יברא שכולו שקרים" "שלום - אל יברא דכוליה קטטה"	

האבחנה ברורה: ההתנגדות לאדם נובעת ממה שהוא (מהותו הפגומה), בעוד התמיכה בו נובעת ממה שהוא עושה (פעולתו בעולם).

האנטומיה של "השקר" האנושי

מדוע טוענת מידת האמת כי האדם 'כולו שקרים'?
משום שכל קיומנו נשען על אשליה.
אנו פועלים מתוך פריזמה שבה אנו מרכז
היקום, למרות אפסיותנו האובייקטיבית.
ההצדקה הקיומית שלנו מבוססת על
דימוי עצמי כוזב.
במבחן האמת החיצונית – הווייתנו
היא בדוּתה.

המבט האובייקטיבי
(עלוב, חולף, חסר משמעות)

המבט הסובייקטיבי
(מרכז היקום, נרקיסיסטי,
מלא חשיבות עצמית)

הדיס-הרמוניה כדיאֶיֶי

מידת השלום קובעת: 'כוליה קטטה'. הקטטה אינה רק חברתית, היא אינהרנטית לאדם עצמו. האדם הוא ישות מסוכסכת, רצופה בקונפליקטים, סתירות פנימיות וחוסר עקביות. החברה האנושית, המורכבת מאינדיבידואלים שונים, לעולם תפר את ההרמוניה ההומוגנית והשלווה של הבריאה.

חריגה מהאגו: הפעולה כהצדקה

כנגד המהות הפגומה, מתייצבות מידות החסד והצדק. הפעולה האלטרואיסטית היא הרגע היחיד שבו האדם חורג מה"שקר" הסובייקטיבי שלו.

כאשר האדם פועל למען החמלה בעולם ויוצא מגבולות צרכיו התועלתניים, הוא מוכיח הכרה מוסרית עמוקה:
"אני נבראתי בשביל העולם".

שבירת חותם המלך

מה עשה הקב"ה נטל אמת והשליכו לארץ... אמרו מלאכי השרת: מה אתה מבזה תכסיס אלטיכסייה שלך?"

אלוהים לא מכריע בין המלאכים במגרש שלהם. במקום זאת, הוא שובר את הכלים. הוא משליך את האמת – החותם הפורמלי שבו מנוהל העולם – אל תחתית הארץ. זוהי רעידת אדמה קוסמית: הסטנדרט האלוהי המוחלט מבוטל.

פרדיגמה חדשה: המצאת האמת מחדש

“תעלה אמת מן הארץ”

חלק א':
הפילוסופיה של הדין
| מאמר ראשון
מתוך שניים

אמת ארצית

- דינמית, צומחת, מתפתחת, תהליכית.
- (האמת נמדדת בתנועת ההשתקמות והעלייה אל המעבר).

אמת שמימית

- סטטית, מוחלטת, חלוטה, הומוגנית, אובייקטיבית.
- (אם זה פגום – זה שקר).

אלוהים הופך את ה'שקר' האנושי לאמת קיומית.
האמת כבר אינה מצב נתון, אלא יעד שצומחים אליו.

חלק א': הפילוסופיה של הדין | מאמר ראשון מתוך שניים

משוואת חוסר הנחת: אדם = מאד

"והנה טוב מאד,
והנה טוב אדם"

האדם הוא היצור היחיד שלא נח על שמריו.
בעבורו ה'טוב' הנתון לעולם אינו מספיק.
מספיק. החסרונות והשקרים שלנו הם
בדיוק המנוע שמייצר את חוסר הנוחות
האינהרנטי הדוחף אותנו אל ה'מאד' - אל
השיפור המתמיד, ללא שובע.

אדם / מאד

טוב

זמן

נקודת המשען של הקונפליקט

“עד שמלאכי השרת מדיינין אלו עם אלו... אמר להן: כבר נעשה אדם.”

האדם לא נברא למרות המחלוקת בין המלאכים; הוא נברא מתוך הקונפליקט. ההתדיינות והדיס-הרמוניה אינם באג במערכת האנושית – הם הנקודה הארכימדית של קיומנו. הקונפליקט הוא מקור הצמיחה.

אמת המידה של הדין

ותשב עליו באמת. כעת אנו מבינים באיזו אמת מדובר. בראש השנה, אלוהים אינו שופט אותנו לפי האמת השמימית (שם כולנו נידונים לכיליון באשר אנו 'כולנו 'כולנו שקרים').

אלוהים יושב על כסא של **אמת ארצית, דינמית.** אנו נשפטים על פי הטראג הטראג'קטוריה (המסלול) שלנו: האם אנו צומחים? האם אנו משתמשים בקונפליקטים הפנימיים שלנו כדי ליצור חסד וצדקה מתוך השקר?

בראש השנה יכתבון וביום צום כפור יחתמון... מי יחיה ומי ימות. מי במים ומי באש.

בידינו כעת הפילוסופיה של הדין.
אך כיצד תפיסת 'האמת הדינמית' מסתדרת עם
הגזרות המצמיתות והמוחלטות של הפיוט?
המשך יבוא בחלק ב'.